

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 września 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras (przewodniczący)

SSN Michał Laskowski

SSN Eugeniusz Wildowicz (sprawozdawca)

Protokolant Katarzyna Gajewska

w sprawie **M. B.**

skazanego z art. 279 § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 17 września 2024 r.

kasacji obrońcy oraz prokuratora na korzyść

od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach

z dnia 27 grudnia 2023 r., sygn. akt IX Ka 249/19,

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Starachowicach

z dnia 4 grudnia 2018 r., sygn. akt II K 36/16,

1. na podstawie art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k. uchyla rozstrzygnięcia z punktów II -V zaskarżonego wyroku i sprawę w tym zakresie przekazuje Sądowi Okręgowemu w Kielcach do ponownego rozpoznania;

2. zarządza zwrot na rzecz oskarżonego uiszczonej opłaty od kasacji w kwocie 450 zł.

[J.J.]

Michał Laskowski

Jarosław Matras

Eugeniusz Wildowicz

UZASADNIENIE

M. B. został oskarżony o to, że:

I. w dniu 29 sierpnia 2002 r., w B. , brał udział w handlu bez wymaganego zezwolenia bronią palną i amunicją do broni palnej w ten sposób, że oferował do sprzedaży 4 sztuki pistoletów H. za kwotę 12.000 zł oraz około 1.000 sztuk amunicji do tej broni za kwotę 2.000 zł, przy czym zdolność do pokierowania swoim postępowaniem miał ograniczoną w stopniu znacznym, tj. o przestępstwo z art. 263 § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k.,

II. w dacie bliżej nieustalonej, w okresie od maja do czerwca 1998 r., w S. bez wymaganego przepisami zezwolenia posiadał broń palną w postaci jednej sztuki pistoletu W. wraz z tłumikiem oraz amunicji nieustalonej marki i ilości, które zakupił za kwotę 2.000 zł od nieustalonej osoby, a następnie sprzedał je za kwotę 2.500 zł E. T. , który został skazany za to przestępstwo prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Kielcach z dnia 23.12.2013 r., sygn. akt XII K 477/11, przy czym zdolność do pokierowania swoim postępowaniem miał ograniczoną w stopniu znacznym, tj. o przestępstwo z art. 263 § 2 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k.,

III. w dacie bliżej nieustalonej, w okresie od maja do czerwca 1998 r. w L. i S. , bez wymaganego przepisami zezwolenia posiadał broń palną w postaci jednej sztuki pistoletu marki B. oraz jednej sztuki pistoletu marki T. oraz amunicji nieustalonej marki i ilości, które nabył za nieustaloną kwotę od W. L. , który został skazany za to przestępstwo prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w S. z dnia 1.07.2013 r., sygn. akt II K 551/12, a następnie sprzedał je za kwotę 3.500 zł E. T. , który został skazany za to przestępstwo prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Kielcach z dnia 23.12.2013 r., sygn. akt XII K 477/11, przy czym zdolność do pokierowania swoim postępowaniem miał ograniczoną w stopniu znacznym, tj. o przestępstwo z art. 263 § 2 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k.,

IV. w dniu 29 maja 1998 r. w O., działając wspólnie i w porozumieniu z S. B. , skazanym prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Starachowicach z dnia

1.03.2010 r., sygn. akt II K 184/07 i J. O. , skazanym prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Starachowicach z dnia 5.02.2008 r., sygn. akt II K 29/08, po uprzednim otwarciu drzwi wcześniej dorobionym kluczem, dokonał kradzieży z włamaniem do samochodu marki A. nr rej. [...], wartości 90.000 zł, działając na szkodę H. K. i P. S.A, przy czym zdolność do pokierowania swoim postępowaniem miał ograniczoną w stopniu znacznym, tj. o przestępstwo z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k.,

V. w nocy z 7 na 8 czerwca 1998 r. w S. , działając wspólnie i w porozumieniu z S. B. i M. T. , skazanymi prawomocnym wyrokiem **Sądu Rejonowego w Starachowicach** z dnia 1.03.2010 r., sygn. akt II K 184/07, po uprzednim pokonaniu zabezpieczeń w nieustalony sposób dokonał kradzieży z włamaniem samochodu marki F. , nr rej. [...], wartości 20 000 zł, działając na szkodę J.M., przy czym zdolność do pokierowania swoim postępowaniem miał ograniczoną w stopniu znacznym, tj. o przestępstwo z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k.,

VI. w nocy z 29 na 30 czerwca 1998 r., w S. , działając wspólnie i w porozumieniu z S. B. i M. T., skazanymi prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Starachowicach z dnia 1.03.2010 r., sygn. akt II K 184/07, po uprzednim pokonaniu fabrycznych zabezpieczeń, w nieustalony sposób dokonał kradzieży z włamaniem samochodu marki A. nr [...], wartości 22.000 zł, działając na szkodę W. T. , przy czym zdolność do pokierowania swoim postępowaniem miał ograniczoną w stopniu znacznym, tj. o przestępstwo z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k.,

VII. w nocy z 12 na 13 lipca 1998 r., w S. , działając wspólnie i w porozumieniu z S. B. i M. T. , skazanymi prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Starachowicach. z dnia 1.03.2010 r., sygn. akt II K 184/07, usiłował dokonać kradzieży na szkodę J. t. samochodu marki B. , nr rej. [...], wartości 29.000 zł, w ten sposób, że po uprzednim pokonaniu tzw. łamakiem zabezpieczeń fabrycznych, włamał się do jego wnętrza, lecz zamierzonego celu nie osiągnął, gdyż został spłoszony, przy czym zdolność do pokierowania swoim postępowaniem miał ograniczoną w stopniu znacznym, tj. o przestępstwo z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k.,

VIII. w nocy z 12 na 13 lipca 1998 r., w S. , działając wspólnie i w porozumieniu z S. B. i M. T. , skazanymi prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Starachowicach

z dnia 1.03.2010 r., sygn. akt II K 184/07, po uprzednim wyłamaniu zamka w drzwiach od strony kierowcy, dokonał kradzieży z włamaniem samochodu marki M., nr rej. [...], wartości 30.000 zł, działając na szkodę J. M., przy czym zdolność do pokierowania swoim postępowaniem miał ograniczoną w stopniu znacznym, tj. o przestępstwo z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k.,

IX. w dniu 17 lipca 1998 r., w S., działając wspólnie i w porozumieniu z S. B. i M. T., skazanymi prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Starachowicach z dnia 1.03.2010 r., sygn. akt II K 184/07, po uprzednim pokonaniu standardowych zabezpieczeń tzw. łamakiem, dokonał kradzieży z włamaniem samochodu marki A., nr rej [...], wartości 15.000, działając na szkodę D. C., przy czym zdolność do pokierowania swoim postępowaniem miał ograniczoną w stopniu znacznym, tj. o przestępstwo z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k.,

X. w nocy z 28 na 29 lipca 1998 r., w S., działając wspólnie i w porozumieniu z S. B. i M. T., skazanymi prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Starachowicach z dnia 1.03.2010 r., sygn. akt II K 184/07 i nieustaloną osobą, co do której materiały wyłączono do odrębnego postępowania, usiłował dokonać kradzieży samochodu marki B. na p. numerach rejestracyjnych na szkodę nieustalonego pokrzywdzonego w ten sposób, że po uprzednim pokonaniu zabezpieczeń, włamał się do jego wnętrza, lecz zamierzonego celu nie osiągnął, gdyż został spłoszony, przy czym zdolność do pokierowania swoim postępowaniem miał ograniczoną w stopniu znacznym, tj. o przestępstwo z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k.,

XI. w nocy z 31 lipca 1998 r. na 1 sierpnia 1998 r., w S., działając wspólnie i w porozumieniu z J. G., S. B. i M. T., skazanymi prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Starachowicach z dnia 1.03.2010 r., sygn. akt II K 184/07, po uprzednim pokonaniu fabrycznych zabezpieczeń, w nieustalony sposób dokonał kradzieży z włamaniem samochodu marki B., nr rej. [...], wartości 30.000 zł, działając na szkodę A. S. i P. S.A., przy czym zdolność do pokierowania swoim postępowaniem miał ograniczoną w stopniu znacznym, tj. o przestępstwo z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k.

Sąd Rejonowy w Starachowicach, wyrokiem z dnia 4 grudnia 2018 r., sygn. akt II K 36/16:

1. uniewinnił M. b. od popełnienia czynu zarzucanego mu w pkt I aktu oskarżenia,
- II. uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynów zarzucanych mu w pkt II i III aktu oskarżenia, stanowiących przestępstwa z art. 263 § 2 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k. i za te czyny, na podstawie art. 263 § 2 k.k., wymierzył mu kary po 6 miesięcy pozbawienia wolności,
- III. uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynów zarzucanych mu w pkt IV – VI, VIII – IX i XI aktu oskarżenia, stanowiących przestępstwa z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k. i za te czyny, na podstawie art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 33 § 1, 2 i 3 k.k. wymierzył mu kary po roku pozbawienia wolności oraz po 80 stawek dziennych grzywny po 50 każda,
- IV. uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynów zarzucanych mu pkt VII i X aktu oskarżenia, stanowiących przestępstwa z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k. i za te czyny, na podstawie art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k., wymierzył mu kary po roku pozbawienia wolności,
- V. na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył orzeczone kary pozbawienia wolności, w ich miejsce wymierzając oskarżonemu karę łączną 3 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności,
- VI. na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k. i art. 86 § 1 i 3 k.k. połączył orzeczone kary grzywny i w ich miejsce orzekł karę łączną grzywny w wysokości 200 stawek dziennych po 50 zł każda,
- VII. na podstawie art. 46 § 1 k.k. zasądził od oskarżonego na rzecz P. S.A. kwotę 27.000 zł tytułem naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem opisanym w pkt XI aktu oskarżenia.

Sąd Okręgowy w Kielcach, po rozpoznaniu apelacji wniesionych przez oskarżonego, jego obrońcę i prokuratora – na niekorzyść, wyrokiem z dnia 27 grudnia 2023 r., sygn. akt IX Ka 249/19:

- I. uchylił zaskarżony wyrok w części dotyczącej rozstrzygnięcia z punktów I, XVI i sprawę w tym zakresie przekazał Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania;
- II. w pozostałej części zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:
 1. uchylił rozstrzygnięcia zawarte w punktach XII i XIII - o łącznej karze pozbawienia wolności i o łącznej karze grzywny;

2. uniewinnił oskarżonego od dokonania czynu przypisanego mu w pkt X wyroku (zarzucanego w pkt X aktu oskarżenia) i kosztami postępowania w tej części obciążył Skarb Państwa;
3. ustalił, iż czyny przypisane w punktach IV – IX oraz XI (zarzucane w pkt IV – IX i XI aktu oskarżenia) oskarżony popełnił w podobny sposób, w krótkich odstępach czasu, zanim zapadł pierwszy, chociażby nieprawomocny wyrok co do któregośkolwiek z tych przestępstw, zakwalifikował je z art. 279 § 1 k.k., art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. i 4 § 1 k.k. i z mocy wskazanych przepisów, przyjmując za podstawę wymiaru kary art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. w zw. z art. 33 § 1, 2 i 3 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu za ten ciąg przestępstw karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wymiarze 150 stawek dziennych po 50 zł każda;
4. na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. połączył wymierzone oskarżonemu kary pozbawienia wolności (w pkt II i III zaskarżonego wyroku oraz w pkt. II ppkt 3 niniejszego wyroku), tytułem kary łącznej wymierzając mu karę 2 lat pozbawienia wolności;
5. na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k., 70 § 1 pkt 1 k.k., 72 § 1 pkt 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby wynoszący 3 lata, zobowiązując oskarżonego do informowania Sądu o przebiegu okresu próby.

W pozostałej części wyrok Sądu I instancji został utrzymany w mocy.

Do Sąd Najwyższego wpłynęły dwie kasacje od wyroku Sądu odwoławczego: obrońcy skazanego oraz prokuratora. Obydwaj skarżący zaskarżyli ten wyrok w części dotyczącej rozstrzygnięcia zawartego w pkt II ppkt 3, na korzyść skazanego, zarzucając naruszenie art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k., poprzez skazanie M. b. za przypisane mu w pkt II ppkt 3 wyroku przestępstwa w sytuacji, gdy doszło do przedawnienia ich karalności.

W oparciu o powyższe wnieśli o uchylenie pkt II ppkt 3 zaskarżonego wyroku oraz umorzenie w tym zakresie postępowania karnego na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k.

W pisemnej odpowiedzi na kasację obrońcy, prokurator Prokuratury Okręgowej w Kielcach wniósł o jej uwzględnienie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacje okazały się skuteczne w tym znaczeniu, że wobec ujawnienia się bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k., związanej udziałem w wydaniu zaskarżonego orzeczenia osoby nieuprawnionej, doprowadziły do uchylenia wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach nie tylko w zaskarżonej części, ale również co do innych zawartych w tym wyroku rozstrzygnięć (poza pkt I, jako że w tej części miało ono charakter kasatoryjny) i przekazania sprawy w tym zakresie temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

W wydaniu zaskarżonego wyroku brał bowiem udział jako przewodniczący składu orzekającego i sprawozdawca sędzia L.G., który przeszedł w stan spoczynku z dniem ukończenia 65 roku życia, tj. w dniu 12 czerwca 2021 r. i z tą chwilą utracił możliwość orzekania. W dacie orzekania w niniejszej sprawie (w dniu 27 grudnia 2023 r.) nie był zatem osobą uprawnioną do wydania orzeczenia.

Zgodnie z art. 69 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r - Prawo o ustroju sądów powszechnych (DZ. U. z 2024, poz. 334 - dalej: u.s.p.): „Sędzia przechodzi w stan spoczynku z dniem ukończenia 65 roku życia, chyba że nie później niż na sześć miesięcy i nie wcześniej niż na dwanaście miesięcy przed ukończeniem tego wieku oświadczy Krajowej Radzie Sądownictwa wolę dalszego zajmowania stanowiska i przedstawi zaświadczenie stwierdzające, że jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków sędziego, wydane na zasadach określonych dla kandydata na stanowisko sędziowskie”. Krajowa Rada Sądownictwa może wyrazić zgodę na dalsze zajmowanie stanowiska przez sędziego, jeżeli jest to uzasadnione interesem wymiaru sprawiedliwości lub ważnym interesem społecznym, w szczególności, jeśli przemawia za tym racjonalne wykorzystanie kadr sądownictwa powszechnego lub potrzeby wynikające z obciążenia zadaniami poszczególnych sądów, a jej decyzja w tej sprawie jest ostateczna (art. 69 § 1b u.s.p.).

Już w tym miejscu wskazać należy, że Sąd Najwyższy z identyczną sytuacją miał do czynienia w sprawie o sygn. akt III KK 111/24, w której – po rozpoznaniu kasacji obrońcy skazanej – wyrokiem z dnia 19 czerwca 2024 r. uchylił wyrok Sądu Okręgowego w Kielcach i przekazał sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania (k. 56- 60 SN). Poczynione tam ustalenia, świadczące o udziale w wydaniu wyroku sędziego L.G., który z racji przejścia w stan spoczynku z dniem

ukończenia 65 roku życia, był osobą nieuprawnioną do orzekania, Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę w pełni podziela.

Jedynie skrótowo, odwołując się do treści uzasadnienia wyroku z dnia 19 czerwca 2024 r., III KK 111/24, w którym z kolei powołano się na dokumenty zgromadzone w aktach sprawy I NKRS 76/21 dotyczącej odwołania L. G. od uchwały KRS nr [...] z dnia 18 lutego 2021 r., przypomnieć należy, że sędzia L.G. ukończył 65 rok życia w dniu 12 czerwca 2021 r., co oznacza, że oświadczenie, o którym mowa w art. 69 § 1 u.s.p. mógł złożyć do dnia 12 grudnia 2020 r.

Sędzia L. G. złożył stosowne oświadczenie, wyrażając wolę dalszego zajmowania stanowiska sędziego, w dniu 30 grudnia 2020 r., to jest po upływie ustawowo określonego terminu. Pismem z dnia 31 grudnia 2020 r. wniósł natomiast o przywrócenie terminu do złożenia oświadczenia woli dalszego zajmowania stanowiska sędziego.

Krajowa Rada Sądownictwa, uchwałą nr [...] z dnia 18 lutego 2021 r. w przedmiocie zajmowania dalszego stanowiska przez sędziego osiagającego wiek uprawniający do przejścia w stan spoczynku, powołując się na przepis art. 41 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz. U. z 2021 r. poz. 269) w zw. z art. 69 § 1b u.s.p. umorzyła postępowanie w sprawie wyrażenia zgody na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego przez pana L.G. – sędziego Sądu Okręgowego w K. Podstawą umorzenia postępowania było stwierdzenie złożenia przez sędziego oświadczenia po terminie wskazanym w art. 69 § 1 u.s.p., który, zgodnie z utrwaloną i aprobowaną przez Sąd Najwyższy praktyką Krajowej Rady Sądownictwa, nie podlega przywróceniu, co czyniło niedopuszczalnym również rozpoznanie wniosku w tym przedmiocie.

Sędzia L.G. w dniu 8 kwietnia 2021 r. zainicjował postępowanie odwoławcze od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa, składając jednocześnie wniosek o udzielenie zabezpieczenia poprzez wstrzymanie jej skuteczności.

Postanowieniem z dnia 29 kwietnia 2021 r., I NO 23/21, wydanym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego, udzielono zabezpieczenia w ten sposób, że wstrzymano skuteczność zaskarżonej uchwały.

Dalszy przebieg postępowania odwoławczego w tamtej sprawie został szczegółowo przeanalizowany przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 19 czerwca 2024 r., III KK 111/24.

Wynika z tego dokumentu, że zostało ono zawieszone postanowieniem Sądu Najwyższego, wydanym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 5 marca 2024 r., z uwagi na konieczność przeprowadzenia zmian legislacyjnych usuwających wady procesowe określone w wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (Wielka Izba) z dnia 21 grudnia 2023 r., C-718 oraz w wyroku pilotażowym Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 23 listopada 2023 r. *Wałęsa przeciwko Polsce* (skarga nr 50849/21) w terminie tam zakreślonym (art. 177 § 1 pkt 3 k.p.c. *per analogiam*).

Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę stoi na stanowisku, że postępowanie zainicjowane odwołaniem sędziego L.G. od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa wraz z wnioskiem o udzielenie zabezpieczenia nie ma wpływu na obecny status L.G. jako sędziego w stanie spoczynku.

Również wstrzymanie skuteczności uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr [...] z dnia 18 lutego 2021 r. o umorzeniu postępowania w sprawie wyrażenia zgody na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego przez L.G., postanowieniem Sądu Najwyższego w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych z dnia 5 marca 2024 r. (abstrahując od kwestii budzącego wątpliwości statusu tej Izby) nie zmienia faktu, że sędzia L.G. nie wyraził w terminie woli dalszego zajmowania stanowiska sędziego i nie może niweczyć skutku, jakie ten fakt wywołał z mocy prawa – a jest nim przejście tego sędziego w stan spoczynku z chwilą ukończenia 65 lat.

Dla rozstrzygnięcia, czy sędzia L.G., jest osobą uprawnioną do orzekania po dniu 12 czerwca 2021 r., decydujące jest bowiem ustalenie konsekwencji złożenia przez niego oświadczenia wyrażającego wolę dalszego zajmowania stanowiska poza granicami terminu określonego tym przepisem.

W tej kwestii orzecznictwo Sądu Najwyższego (zob. np. wyroki: z dnia 7 kwietnia 2004 r., III KRS 3/04; z dnia 20 października 2004 r., III KRS 7/04; z dnia 14 grudnia 2004 r., III KRS 8/04; z dnia 6 lipca 2005 r., III KRS 3/05; z dnia 15 grudnia 2015 r., III PO 11/15), orzecznictwo sądów administracyjnych (zob. postanowienie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 8 listopada 2010 r., II

SA/Wa 1548/10 i postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 2 lutego 2011 r., I OSK 92/11), a także literatura przedmiotu (zob. S. Dąbrowski, A. Łazarska [w:] Prawo o ustroju sądów powszechnych. Komentarz, red. A. Górski, Warszawa 2013, s. 307; J. Gudowski, T. Ereciński, J. Iwulski [w:] J. Gudowski, T. Ereciński, J. Iwulski, Komentarz do ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych [w:] Prawo o ustroju sądów powszechnych. Ustawa o Krajowej Radzie Sądownictwa. Komentarz, wyd. II, Warszawa 2009, art. 69) stoją na tym samym stanowisku. Zachowuje ono aktualność mimo kolejnych nowelizacji w obrębie art. 69 u.s.p., gdyż wprowadzane zmiany nie dotyczyły analizowanego problemu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 2024 r., III KK 111/24).

Przyjmuje się więc jednolicie, że termin do wyrażenia przez sędziego woli dalszego zajmowania stanowiska, inicjującego zarazem postępowanie w przedmiocie uzyskania zgody na pozostanie w stanie czynnym po ukończeniu 65 roku życia, nie podlega przywróceniu. Złożenie oświadczenia po terminie jest równoznaczne z jego brakiem. Zgodnie z poglądem wyrażonym w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2004 r., III KRS 8/04, „termin określony w art. 69 § 3 u.s.p. (obecnie art. 69 § 1 – uwaga SN) jest szczególnym terminem o charakterze prekluzyjnym (por. poprzednio art. 473 Kodeksu zobowiązań). Nie może zostać przywrócony, gdyż nie istnieje żaden przepis, pozwalający na takie rozstrzygnięcie” (por. tamże).

Na mocy art. 69 § 1 *in principio* u.s.p., sędzia przechodzi w stan spoczynku z dniem ukończenia 65 roku życia. Tylko wówczas, gdy złoży w terminie wniosek o wyrażenie zgody na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego, pozostaje w służbie do czasu zakończenia postępowania, w tym postępowania przed Sądem Najwyższym. Jeżeli tego nie uczyni, to z dniem ukończenia 65 roku życia następuje skutek materialnoprawny polegający na jego przejściu w stan spoczynku. Powyższe oznacza, że fakt odwołania się przez sędziego od uchwały KRS, wydanej w związku ze złożonym przez niego po upływie terminu ustawowego wnioskiem, nie stanowi podstawy prawnej dalszego orzekania przez niego. Takie przedłużenie prawa do zajmowania stanowiska sędziego uzależnione jest bowiem ściśle i wyłącznie od złożenia w terminie wniosku, o którym mowa w art. 69 § 1 u.s.p.

Sąd Najwyższy zapatrywania te podziela, nie dostrzegając argumentów, które przemawiałyby za dokonaniem odmiennej wykładni analizowanych przepisów.

Na gruncie niniejszej sprawy oznacza to, że na skutek niezłożenia w terminie, o którym mowa w art. 69 § 1 u.s.p. oświadczenia o woli dalszego zajmowania stanowiska, z dniem ukończenia 65 roku życia, tj. 12 czerwca 2021 r., sędzia L. G. przeszedł *ex lege* w stan spoczynku, a biorąc udział w wydaniu w dniu 27 grudnia 2023 r. zaskarżonego wyroku był osobą nieuprawnioną do orzekania.

Mając to wszystko na uwadze, Sąd Najwyższy, stwierdziwszy wystąpienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k., uchylił zaskarżony wyrok w części dotyczącej rozstrzygnięć z punktów II - V zaskarżonego wyroku i w tym zakresie przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Kielcach do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

W postępowaniu ponownym Sąd ten będzie ponadto miał na uwadze przedstawioną w kasacjach argumentację, w świetle której najpóźniej w dniu 2 sierpnia 2023 r. doszło do przedawnienia karalności czynów przypisanych oskarżonemu w pkt IV - IX i XI wyroku Sądu I instancji. Podzielenie tej argumentacji i wniosków zawartych w obu kasacjach będzie skutkowało umorzeniem postępowania karnego co do tych czynów.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku, przy czym o zwrocie opłaty od kasacji na rzecz oskarżonego na podstawie art. 527 § 4 k.p.k.

[J.J.]

[ms]

Michał Laskowski Jarosław Matras Eugeniusz Wildowicz